

TARKASTUSLAUTAKUNNAN JÄSENTEN JA VARAJÄSENTEN VALINTA VALTUUSTOKAUDELLE
1.8.2021 - 31.5.2025

KHALL 16.08.2021 § 116 Valmistelija toimistosihteeri Annika Rauma puh. 050 4436 880

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto voi päättää toimielinten toimikauden pituudesta. Lähtökohtana on, että toimielinten toimikausi on sama kuin valtuuston toimikausi, mutta valtuusto voi päättää lyhyemmästä toimikaudesta. Tarkastuslautakunnan tehtävien hoito vaatii pitkäjänteisyyttä, joten tarkoituksenmukaista on valita lautakunta valtuuston koko toimikaudeksi. Kuntavaalit toimitetaan huhtikuussa ja valtuusto valitsee muu muassa tarkastuslautakunnan kesäkuussa. Kunnan tilikausi on kalenterivuosi ja tarkastuslautakunnan tehtävät kohdistuvat keskeisesti tilikauden toiminnan arviointiin. Uusi toimikausirytmitys sopii paremmin tarkastuslautakunnan tehtäviin. Tilikauden tilintarkastus saadaan suoritetuksi vasta seuraavan kalenterivuoden puolella. Tarkastuslautakunnan tehtävät jatkuvat siihen saakka, kun toimikauden viimeisen tilikauden tilintarkastus on suoritettu. Tarkastuslautakunnan kohdalla tämä ajankohta on yleensä tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen ensimmäinen käsittely valtuustossa. Jos tilinpäätös ja vastuuvapaus jäävät tässä kokouksessa pöydälle ja valtuusto haluaa tarkastuslautakunnalta vielä lisäselvitystä, voidaan katsoa, että lautakunnan tehtävät päättyvät vaaditun selvityksen antamiseen, vaikka uusi lautakunta olisikin jo valittu.

Hallintosäännön 8 §:n mukaisesti Kaustisen kunnan tarkastuslautakunnassa on viisi jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Kuntalain 121 §:n mukaan lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan on oltava valtuutettuja. Heidät valitaan samassa vaalitoimituksessa jäsenten kanssa.

Kuntalain 75 §:n mukaan tarkastuslautakuntaa koskevilla vaalikelpoisuusrajoituksilla pyritään varmistamaan hallinnon ja talouden tarkastuksen riippumattomuutta ja luotettavuutta. Samat vaalikelpoisuuden rajoitukset koskevat myös tilintarkastajaa.

Vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan ei ole:

1. kunnanhallituksen jäsen
2. pormestari ja apulaispormestari
3. henkilö, joka on kunnanhallituksen jäsenen, kunnanjohtajan, pormestarin tai apulaispormestarin hallintolain esteellisyysperusteita koskevan 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu läheinen
4. henkilö, joka on kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa kunnan määräysvallassa olevassa yhteisössä tai säätiössä
5. henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen.

Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä pormestari ja apulaispormestari eivät ole vaalikelpoisia tarkastuslautakuntaan. Tarkastuslautakunnan jäsen tai varajäsen voidaan valita kesken toimikauden kunnanhallituksen jäseneksi tai varajäseneksi. Seurauksen on, että hän tällöin menettää

vaalikelpoisuutensa tarkastuslautakuntaan.

Tarkastuslautakunta on ainoa toimielin, jossa vaalikelpoisuuteen vaikuttaa myös läheisen asema. Jos henkilön hallintolain 28 §:n 2 ja 3 momenteissa tarkoitettu läheinen on kunnanhallituksen jäsen tai varajäsen, kunnanjohtaja, pormestari tai apulaispormestari, henkilö ei ole vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan. Jos em. läheinen valitaan em. tehtävään, henkilö menettää vaalikelpoisuuden tarkastuslautakuntaan.

Perusteena vaalikelpoisuuden rajoituksille on mm. se, että kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta (kuntalaki 38 § ja 39 §). Kunnanjohtaja tai pormestari johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa. Kunnan tilinpäätökset allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja tai pormestari Kuntalaki 113 §). Kunnanhallitus on tarkastuslautakunnan arviointityön keskeisin kohde.

Kunnan ja kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevat henkilöt eivät ole vaalikelpoisia tarkastuslautakuntaan. Kunnalla on määräysvalta yhteisössä tai säätiössä, jos kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n edellytykset täyttyvät. Kuntakonserniin kuuluvat myös yhteisöt, joissa kunnan tytäryhteisö käyttää määräysvaltaa. Kunnan tilintarkastus ulottuu konsernitilinpäätöksen kautta myös kunnan määräysvallassa oleviin yhteisöihin ja säätiöihin.

Tarkastuslautakuntaan ei voida myöskään valita henkilöä, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Säännös rajaa vaalikelpoisuutta tarkastuslautakuntaan kuntalain 73 §:ssä säädetyllä tavalla. Sovellettavaksi tulee myös vaalikelpoisuutta valtuustoon koskeva kuntalain 72 §, kun vaalikelpoisia kunnanhallitukseen eivät ole henkilöt, jotka eivät ole vaalikelpoisia kunnanvaltuustoon.

Hyvän hallintotavan mukaista ei ole myöskään valita tarkastuslautakuntaan jäseneksi tai varajäseneksi henkilöitä, jotka on valittu muihin lautakuntiin tai toimielimiin.

Esitys kj.

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se valitsee toimikautekseen 1.8.2021 - 31.5.2025

- tarkastuslautakuntaan viisi jäsentä ja jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen ja valitsee lautakunnan jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Päätös

Hyväksyttiin.
